

sørge for, at Præsten kan finde sig beføiet til at blive i det Embede, som han engang har faaet, man har ved hele Bestemmelsen om, at det skal være tilladt at modtage frivillige Gaver i et større eller mindre Omfang — hvad der jo, in parenthesis sagt, som alt tidligere fremhævet, netop i den høieste Grad strider mod Forestillingen om, at Præsterne staa som egentlige Statsemedsmænd — og man har endelig ogsaa paa forskjellige andre Maader i Forslaget i Virkeligheden sigtet til Et og det Samme, nemlig til at fjerne de bestaaende Ulemper, og i Grunden ogsaa opnaaet det Samme. Selve den Betragtning forekommer mig nu ogsaa at have, om jeg saa maa kalde det, praktisk Betydning, at man ved at gaa den af mig forsvarede Vej for en Del holder sig til Noget, der har dannet sig igjennem Aarhundreder, og for hvis Vedkommende man derfor har en Basis at gaa ud fra, medens man, naar man nu vilde komme ind paa at lægge en helt ny Basis, i Virkeligheden kun vilde have aldeles utilstrækkelige Data at gaa efter ligeoverfor den Opgave at skulle ordne Forholdene for 1000 Embeder omkring i Landet, som efter deres virkelige Bestaffenhed og Formaal alle ere aldeles ensartede. Det er jo dog nemlig i Virkeligheden ikke muligt at sige, hvorfor egentlig det ene Embede af disse skulde betales højere end det andet, medens man paa den anden Side har Fornemmelsen af, at det jo heller ikke vilde være hensigtsmæssigt at gaa den Vej at sætte dem alle lige. Der er jo den Særegenhed ved disse Embeder, at man maa sige, at de geistlige Embedsmænds, at Præsternes hele Virksomhed stedse er fuldstændig den samme. Hvad enten man tager det Kald, som en Præst som ganske ung Mand kommer ind i, eller det Embede, som han først faar i en senere Alder, saa er Opgaven fuldstændig den samme i det ene som i det andet, og hvad den forskjellige Besværlighed og det forskjellige Omfang af Præsteembederne angaar, da er det i Virkeligheden umuligt at bestemme Noget derom forveien. Selv om man nok saa stærkt ved Hjælp af Folketalstifter beregner Størrelsen af Befolkningen i Kaldene, og selv om man ved Hjælp af Situationskort søger at

paavise deres forskellige Bestaffenhed, saa vil man dog kun derved faa en aldeles uslydsgjørende Forestilling om, hvor stor en egentlig Besværlighed der er forbunden med de enkelte Kald. Det maa nemlig vel bemærkes, at dette ikke alene kommer an paa Folketallet i Kaldene, men paa, hvilken Bevægelse og navnlig hvilken kirkelig Bevægelse eller Mangel paa samme der finder Sted. Den hele kirkelige Bestaffenhed af hvert Kald er det, der for den væsentligste, ja for den allervæsentligste Del — i Forbindelse med vedkommende Præsts egen hele Personlighed — stiller ham hans Opgave. Og denne kan derfor i det samme Kald til forskellige Tider blive en saare let Opgave og den allertingeste og besværligste. Man finder sig altsaa her paa et Terrain, hvor jeg synes, at man snarest maa være glad ved at kunne undgaa at skulle fordele alle disse Embeder i forskellige Klasser og at skulle fastsætte Lønningerne for dem. Naar man derfor blot sørger for, at ikke noget Embede naar op til en forholdsvis urimelig stor Lønning, og at paa den anden Side Begyndelseskaldene dog blive nogenlunde taalelige og gode Kald, saa forekommer det mig, at man med den største Ro og Føtning maa kunne finde sig i, at Kaldene forøvrigt idetmindste foreløbig blive staaende med den Ordning, der er givet ved Uddelingen gennem Aarenes Løb. Man har jo sandelig heller ikke noget Bedre at stille op istedet, hvad jeg tror, at man vil komme til Overbevisning om ved at se noget nærmere paa en hvilkensomhelst Ordning, som i saa Henseende er bleven bragt i Forslag. Det vilde jo være aldeles urigtigt, om jeg nu vilde gaa ind paa Detaillerne heraf; men jeg tror, at det i Hovedsagen maa indrømmes, at foruden den principielle Grund, der idetmindste for Mange stiller sig som talende meget stærkt imod nu at ville forvandle Landets geistlige Embedsmænd til fremtidig at skulle være fast maanedlig lønede Statsemedsmænd, saa taler ogsaa den praktiske Grund derimod, at det vilde være en meget uheldig Opgave at stille sig, at forsøge paa at udmaale de paagældende Embeder indbyrdes efter nogetsomhelst bestemt eller fast Princip, hvilket snart vilde vise sig at være aldeles